

COM
PLANIFICAR

AJUSTAR L'ENCÀRREC

SABER-NE
MÉS

Un cop establerts els objectius i la tasca que es proposa a l'alumnat, cal determinar la dificultat lingüística de l'encàrrec per ajustar-ne el grau d'exigència a cada alumne i per decidir les ajudes que es proporcionaran.

És important plantejar objectius ambiciosos, que tinguin com a horitzó per a tot l'alumnat l'excel·lència acadèmica, però alhora ser flexibles amb l'exigència de l'encàrrec, per ajustar-lo a les capacitats de cada alumne, i exhaustius en les ajudes que proporcionem. Adequar la seqüència didàctica a les necessitats i característiques del grup no vol dir abaixar el nivell, sinó regular les ajudes i preveure diversos graus d'assoliment dels objectius (indicadors d'avaluació), per garantir que sempre es fa possible l'aprenentatge.

a) Analitzar els requeriments lingüístics de l'encàrrec

Cal tenir present que no totes les matèries ni totes les activitats tenen la mateixa exigència lingüística. Hi ha activitats més centrades en la manipulació i contextualitzades, mentre que d'altres tenen més càrrega conceptual i abstracta i, per tant, necessiten més domini del llenguatge, tant escrit com oral.

Com podem detectar aquesta exigència? Analitzant, en cada pas de l'encàrrec, quina destresa de pensament o habilitat concreta cal activar ens hi pot ajudar, especialment si a continuació ho relacionem amb el grau de domini del llenguatge acadèmic i de maduració cognitiva de cada alumne. Un cop identificades, podem decidir quines ajudes proporcionarem i per a quins alumnes ajustarem l'encàrrec.

b) Encarregar tasques que es concretin en un producte comunicatiu

És recomanable plantejar com a encàrrec l'elaboració i presentació d'un producte comunicatiu. Els productes comunicatius són produccions elaborades pels alumnes que incorporen un context i un destinatari no escolar, requereixen la integració de dades de diferents orígens i s'adeqüen a un format existent o adaptat del món real.

Són productes comunicatius:

- Un tríptic informatiu d'una campanya
- Una carta al diari
- Un pòster científic
- Un article
- ...

No són productes comunicatius:

- Respondre un test
- Fer un resum a la llibreta
- Fer un portafolis personal d'aprenentatge
- Raonar la resposta d'un problema
- ...

Per la seva naturalesa (necessitat d'un context i d'un destinatari), els productes comunicatius se solen treballar com a part d'activitats de treball per tasques o treball per projectes, o #ABP (Aprentatge Basat en Preguntes/Problemes). Tot i això, són també possibles en altres metodologies, incloent-hi preguntes en aquests formats en exàmens o activitats concretes que emulin els contextos comunicatius (“Imagina't que has d'explicar a...” ; “Millora aquest tríptic suposant que...”).

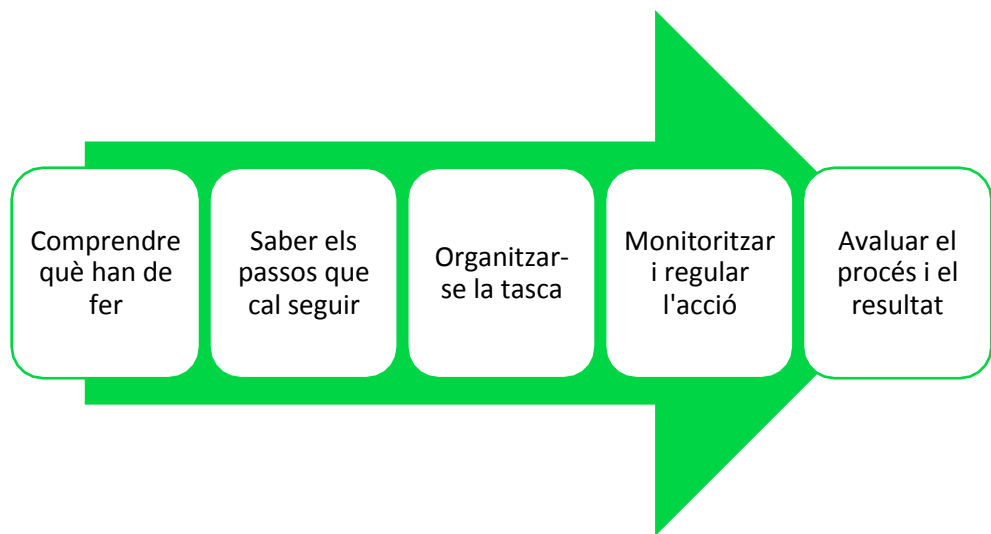
En tot cas, és necessari que s'hi promogui la construcció de coneixements per l'observació, recerca i experimentació, la integració de dades de diferents formats i orígens, la creativitat i la reflexió sobre quins contextos socials permeten aplicar els nous coneixements.

c) Ajudar l'alumnat a representar-se l'encàrrec i planificar l'acció

La primera dificultat per a molts alumnes és, sovint, comprendre l'encàrrec. Una part significativa de l'alumnat no sap què se li demana i quins passos i dificultats implica la demanda. Per tant, els caldrà ajuda per anticipar allò que hauran de fer i els passos que seguiran per fer-ho.

Quan el que se'ls demana és un producte comunicatiu, per organitzar-se la tasca hauran de tenir en compte la funció del text, els destinataris i el context en què té sentit (en definitiva, hauran d'identificar el gènere discursiu) i decidir l'estructura textual, el registre i el vocabulari clau que els caldrà utilitzar.

Durant l'execució de la tasca, caldrà que, tant si treballen individualment com en grup, tinguin present què estan fent, verifiquin si estan seguint els passos previstos per fer-ho i, si cal, introdueixin canvis.

Un bon instrument per ajudar l'alumnat a regular l'acció són les [bases d'orientació](#), que presenten d'una manera gràfica els passos que cal seguir en un procés concret.

d) Ajudar l'alumne a produir textos de qualitat

Cal ajudar l'alumne per tal que les seves produccions, tant orals com escrites, tinguin cada vegada més qualitat. Entenem per produccions de qualitat aquelles que es corresponen amb la resposta esperada, tant pel que fa al nivell de llengua com al nivell de continguts de la matèria.

Per tal que l'alumnat millori progressivament les produccions, és recomanable:

- Encarregar les produccions textuais de manera que portin a elaborar i crear més que no pas a reproduir. Si sempre plantejem a l'alumnat tasques memorístiques, que només reclamen reproduir la informació rebuda, no l'estem ajudant a aprendre en profunditat ni li proporcionem oportunitats per entrenar-se en la producció de textos de qualitat.
- Compartir amb l'alumnat l'objectiu de l'encàrrec ("aprendrem a...", "farem...") i la resposta esperada, que ha d'incloure criteris relacionats amb els continguts de la matèria i criteris relacionats amb els aspectes lingüístics.
- Donar instruccions molt clares sobre la producció escrita o oral que s'encarrega.

- Ajudar l'alumnat a contextualitzar i identificar el gènere que ha d'escollir. Presentar-li models que pugui imitar o mostrar la forma en què nosaltres resollem la tasca (modelatge) són una bona estratègia didàctica.
- Acompanyar l'alumnat durant l'execució del text, amb més o menys suport del docent segons el seu grau d'autonomia.
- Proporcionar materials complementaris que ajudin l'alumnat a elaborar el seu producte oral o escrit: taules, llistes de vocabulari, organitzadors gràfics, etc.

BIBLIOGRAFIA CONSULTADA:

Us convidem a llegir aquests títols de referència per ampliar la informació:

- ATENEU. Curs “Les competències comunicatives aplicades a les àrees curriculars”. [Mòdul 3](#) i [Mòdul 4](#). Departament d'Educació.
- CEFIRE PLURILINGÜISME. [Llengua i educació. Unitat 2](#). Alzira: Generalitat Valenciana, Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport. [Consulta: 28/2/2021].
- PASCUAL, V. (2008). [Components i organització d'una unitat amb un TILC en una L2](#). A: *Caplletra*, 128-131. [Consulta: 28/2/2021].
- PASCUAL, V. (2014). [Guia per a elaborar una unitat TILC](#). Jornada d'ensenyament i ús del valencià als centres educatius. Universitat d'Alacant. [Consulta: 28/2/2021].
- QUINQUER, D. (2015). [Textos per llegir i aprendre. Introducció](#). Materials del programa Impuls de la Lectura. Departament d'Educació. [Consulta: 28/2/2021].
- SERVEI DE SUPORTS I RECURSOS LINGÜÍSTICS (2018). [Adequar el currículum](#). Quaderns per al Suport Lingüístic i social. Departament d'Educació. [Consulta: 28/2/2021].